

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De duobus amantibus Euryalo et Lucretia

Pius <II., Papst>

[Köln], [um 1495]

Prefatio

[urn:nbn:de:bsz:31-289388](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-289388)

De duobus amantibus.

Eneæ Silij poete Senensis de duobus amantibus Euriolo
et Lucretia opusculū ad Varianū zosinū feliciter incipit

Prefatio.

Magnifico et generoso mi-

liti dño Gaspari schlich. dño noui castrī Cesareo
cācellario. Ac terrarū Egge Lupitiq; capitaneo
dño suo p̄cipuo. Eneæ Silij poeta imperialisq; secreta-
rius: S. p. dicit. et se reddit p̄mēdatū. Varianus Senensis
p̄terraneus meus. vir tum mitis ingenij. tum litterarū mul-
tarū. cuius adhuc similem visurus ne sim hereo. Duos amā-
tes sibi vt describerem rogatum me his diebus fecit. Nec re-
ferre dixit rem veraz agerem. an more poetico fingerē. Scis
qui vir sit. mirabere si tibi expandam Nihil ei preter formam
natura inuidit Homūcio est. nasci ex mea familia debuit cui
p̄morum hominū est cognomen. vir est eloquēs. iuris vtri-
usq; consultus. Historias omnes nouit Poetrie peritus est
Larmen facit z latinū z tuscū. Philosophie tam sciens q̄
Plato Geometer quasi Boetius. In numeris quasi Da-
crobio similis. Nullum instrumentū ignorat musicū Agri-
culturaz quasi Virgilius nouit Nihil civile ignotum viro.
Dum iuuenili adhuc stabant in corpore vires. alter Entellid
luctandi magister Non cursu. non saltu. non cestu poterat su-
perari. Preciosiora sunt interdum parui corporis vascula.
vt gemme lapilliq; testantur. Nec ab re fuit quod de Tideo
scribit Statius in hunc referri. Maior in exiguo regnabat
corpore virtus. Dñi formam huic homini et immortalitates
si dedissent is etiam erat deus. Sed nemo sortitus est omnia
inter mortales Nullum adhuc noui cui pauciora q̄ huic de-
fuerint. Quid q̄ minutissima etiam didicit quasi alter Ap-
pelles sic pingit. Nihil emendacius est nihilq; lucidius q̄
sua manu scripti codices. Sculpsit vt Praxiteles nec medi-
cine ignarus est. Adde virtutes morales que alios regūt du-

A i.

cuntq;. Floui meis dieb; plerofq; studijs litteraruz deditos
disciplinis qui admodū habūdabāt. s; h; nibil civilitatis ha
bebāt. nec rem publicā. nec domesticam regere norant. **Stu**
puit Paglarenfis. et furti villicum accusauit. qui suem fetam
vndecim procellos. vnū dumtaxat enixam pullum retulerat
Samitius mediolanensis gravidū se putauit. diuq; partuz
veritus est. quia se vxor ascendit. Hi tamen iuris maximum
lumen habiti sunt. In alijs vero vel fastum vel auariciā inue
nies. Hic perliberalis est. plena semper ei domus est hone/
stis hospitijs nulli aduersus est. pupillos tuetur. egros sola
tur. pauperib; subuenit. viduas iuuat. nulli indigenti deest.
vultus eius quasi Socraticus semp est idē. In aduersis for
tem animū prebet. nulla fortuna inflatur. versucias (nō vt ex
erceat sed vt caueat) quaslibet nouit. Liuib; dilectus est. pe
regris amatus. Nulli odiosus. nulli grauis: At hō tanta
rū virtutū. cur nūc rem leuiusculā exigat haud scio. id scio ni
hil mihi illi negare fas esse. Eū nāq; dū senis esset vnice dile
xi. nec diminut⁹ est amor q̄uis sepatus sit. Is quoq; cū esset
ceteris nature dotib; pditus. tñ hac maxime pollebat. vt nul
lius erga se sterile esse amozē sineret. Hui⁹ ergo rogat⁹ nō cen
sui respūēdos. scripsitq; duoz amātū casus. nec finci. Res ac
ta senis est dū **Sigismūd⁹** impator illic degeret. tu etiā ad/
eras. Et si verū his aurib; audiui operam amozī dedisti. Li
uitas veneris est aiūt. q̄ te norāt vebemēterq; asserūt q̄ ne/
mo te gallior fuerit. Nihil tibi amatorie gestuz te insciū putāt
ideo hūtorā hanc vt legas p̄cor. et an vera scipserim videas
nec reminisci te pudeat si qd h̄mōi nōnunq; euenerit tibi. hō
em fueras. Qui nūq; sentit amoris ignes aut lapis ē aut be
stia. Ille nāq; vel p̄ deoz medullas nō later. igneū fauillam.

Heas siluius poeta impialifq; secretari⁹ **S. p. d. Da**
niano zofino vtriusq; iuris interpti z zcuii suo. **Rēpe**
vis haud pueniētē etati mee. tue vero aduersam z repugnātē
Quid em est qd vel me iam pene quadragenariū scribere. vt
te quinquagenariū de amore pueniat audire. **Iuuenes** ani
mos res ista delectat z tenera corda depascit. **Senes** em tā
idonei sunt amoris auditores q̄ prudentie iuuenes. nec q̄c/

¶ est senectute deformis. que venerem affectat sine viribus
Iuuenes tamē et aliquos senes amantes. amatos vero nul
los. nem et matronis ⁊ puellis est despectum senium. nulli⁹
amore tenetur mulier nisi quem viderit etate florentem. Si
quid aliter audis deceptio est. ego vero cognosco amatorii
scriptum tibi non convenire. qui iam meridiem pretergres
sus in vesperum feror. Sed non minus me scribere q̄ te po
scere deceret. Ego tibi debeo morigerus esse. tu vide qd po
stules. Nam quāto es natura maturior tanto equius est pa
rere amicitie legib⁹. quas si tua insitia non veretur mandan
do infringere. nec stulticia mea timebit transgredi obediēdo.
Tua in me tot sunt beneficia vt nihil negare petitionū tuaz
queam. etiā si admixtū sit aliquid turpitudinis. Parebo igit
petitioni tue iam decies multiplicata. nec amplius negabo
qđ tanto p̄uitio postulas. Non tamen vt ipse flagitas fictor
ero nec poete vtemur tuba dum licet vera referte. Quis enī
tam nequā est vt mentiri velit cū se vero potest tueri. qz tu se
pe amator fuisti. nec adhuc igne carēs. Vis tibi vt duorum
amantū historia texam. nequitia est que tenō finit esse senem
Ero morigerus cupiditati tue. et hanc inguinis egri caniciez
prurire faciam. nec fingam quādo tāta est copia veri. Quid
enī est toto terraz orbe amore cōmunius. que ciuitas. quod
opusculū. que familia vacat exemplis. Quis tricesimū hac
tus annū amoris causa nullū peregit facinus. Ego de me fa
cio pieturā quem amor in mille pericula misit. Ego superis
gratias q̄ structas insidias milies fugi. felicior astro marte.
quē vulcanus cū venere iacentē ferreo illa queauit reticulo.
deridēdū dijs ceteris ostētauit. Sed alienos q̄ meos amo
res attingā. ne dū vetusti cineres ignis euoluo scintillā ad
huc viuente reperiā. Referā aut mirū amorē penesq̄ incredi
bilem quo duo amātes (ne dicā amātes sed errātes) inuicem
exarsere Nec vetustis nec oblitteratis vtar exemplis. sed no
stri tēporis ardentes faces exponā. nec troyanos. nec habilo
nios. sed nostre vrbis amores audies. Quis ex amantib⁹ al
ter sub arteo natus fuerat celo. forsitan et hinc fugere aliqd
vtilitatis licebit. Nam cum puella que in argumentū venie

A iij.

amatore perduto interplorandū mestam ⁊ indignantē exala/
uerit animam. alter vero post hac nūq̄ vere letitie particeps
fuerit. ⁊ monitio quedam iuuenibꝫ erit his vt abstineāt iugiā
Audiāt igit̄ adolescentule. ⁊ hoc edocte casu videant ne post
amores iuuenū se eant perditū Instruit hec historia iuuenes
ne milicie se accingant amoris. que plus fellis habet q̄ mel/
lis. Sed omīssa lascīnia que homīnes reddit insanos virtu/
tis incūbant studijs. que possessorem suū gloria beare potest
In amore autem quot lateant mala. si q̄s aliūde nescit hinc
poterit scire. Tu vale ⁊ historie (quam me cogis scribere) at
tentus auditor esto

Rbem Senas (vnde tibi ⁊ mihi origo est) intrantī
Sigismūdo cesari. quot honores impensi fuerūt tā
vbiq̄ vulgatū est. Palaciū illi apud sacellum sancte
marthe super vicū qui ad topozū ducit portam strictam pa/
ratū fuit. Huc postq̄s cerimonie peracte sunt cū venisset Si/
gismūdus quatuor maritatas obuiam habuit nobilitate for/
ma. etate. ornatuq̄ pares. non mortales sed deas quibꝫ pu/
tauit. Si tres dūtaxat fuissent. ille videri poterant quas refe/
runt paridem p̄ quietē vidisse. Erat Sigismūdus licet gran/
deus in libidinem pronus. matronarū alloquijs admodū
oblectabatur. ⁊ femineis blandimentis gaudebat. nec suau/
us illi quicq̄s fuit illustrium aspectu mulierum. Ut ergo has
vidit dissimiles. equo inter manus earum exceptus est. ⁊ ad/
comites versus ait. Similes ne vnq̄s his feminas vidistis
ego dubiꝫ sum an facies humane sint an angelice. vultꝫ sunt
celestes certe. Ille oculos humi deiciens vt verecūdiōres
fiunt. sic pulciores reddūtur. Sparso nanq̄ inter genas m/
bore tales dabant ore colores quales indicum ebur ostro vi/
olatum. aut quales reddunt alba immixta purpureis rosīs li/
lia. Precipuo tamen inter eas nitore Lucretia fulsit. adole/
scēntula nondum annos viginti nacta. in familia camillorū
predūiti viro Venelao nupta. indigno tamen. cui tantū de/
cus domi seruīret. sed digno queꝫ vxor deciperet. ⁊ sicut nos
dicimus cornutū quasi ceruicē redderet. Statura mulieris
eminētiōr reliquis. Come illi copiose ⁊ aureis lamēis sumi/

les. Quas nō more virginū retrofusas miserat. sed auro gē/
misq; incluserat. Frons alta spacijq; decēris. nulla intersecta
ruga. Supercilia in arcū tensa pilis paucis nigrisq; debito in
teruallo disiūcta. Oculi tanto nitore splendentes vt in solis
modū respicientiū intuitus ebetarent. His illa ⁊ occidere q̄s
voluit poterat. ⁊ mortuos cū libuiss; in vitā resumere. Flavius
in filium directus. roseas genas equali mensura discrimina/
bat. nihil his genis amabili⁹. nihil delectabilius visu. Que
cū mulier risit in paruaz vtrinq; debiscebāt foueā. nemo has
vidit qui nō cuperet osculari. Os paruū decensq; Labra co
rallini coloris ad morsam aprissima. Dentes paruuli ⁊ in or/
dinē positi. ex cristallo videbātur. p quos tremula lingua de/
currens. nō sermonē sed armoniam suauissimā monebat. qd
dicā mentis speciē aut gule candore. nihil illo in corpore nō
laudabile. interioris forme iudicium faciēte exteriori. nemo
hāc aspexit qui viro nō inuideret. Erant insup eius ī ore mul
te faccies. Sermo is fuit qualē rumor ē graccoz matrē ha
buisse corneliā siue hortensij filiam. nec suauius aliqd ei⁹ ora
tione nec modestius fuit. nō vt plerēq; tristi facie honestatem
ostēdebat. sed alacri vultu modestiaz. nō timida. nō audax. s;.
temperatū verecūdia metu viriles animū sub femineo corde
gerebat. Vestes illi multiplices erāt. nō monilia. non fibule
nō balteri. non armille deerant. redimicula capitis mirifica.
multi vniones. adamātesq; tū in digitis. tū in certo fuere. nō
helenā pulciorē fuisse crediderim q̄ die paridē in pūnio me
nela⁹ exceptit. nec ornatiozē andromachē. cū sacris hectoris
iniciata est nuptijs. Inter has ⁊ katherina peruchia fuit que
paulo post diē functa. cesarē in funerib; habuit. q̄ gnātū eius
militia añ sepulcrū donauit q̄uis infancē. Qui⁹ q; mirabi
lis forme decus elucebat. inferior tū lucretia erat. Nis de lu
cretia sermo audiebat. hanc cesar. hāc ceteri p̄mendabāt in/
tuebāturq; Quocūq; illa vertebat. eo ⁊ oculi sequebant om
niū astancium. Unus tamen inter illos plus equo in illaz fe
rebatur Lurialus franco. quem nec forma nec diuitia amo/
ri reddebant inceptum Duorum vero ⁊ triginta annoz erat
Non eminentis stature. sed lete grateq; habitudinis Illi/
A iij.

stris oculis malis ad gratiam rubescentibus ceteris membris non sine quadam maiestate decoris stature correspondentibus. Reliqui curiales propter longinquam miliciam omnes auro excussi erant. Hic quia et domi habundabat. et propter amicitiam cesaris magis munera recipiebat Indies ornati/orum conspectibus hominum reddebatur. longum famulorum orum dinē ponere ducebat. Tum equi tales illi erant quales in fabulis est ad troiam venisse mennonis. Nihil huic ad exercitandum illum blandum animi calorem quem amorem vocant preter otium deerat. Sed vicit iuuentus et luxus. tum leta fortune bona quibus ille nutritur. nec potens Eurialus sui ut Lucretiam vidit ardere puellam cepit. herensque vultui nisi satis vidisse putavit. nec impare dilexit. Mira res. multi egregia forma iuvenes. sed unum hunc Lucretia plures honesti corporis mulieres. sed hanc unam Eurialus sibi delegit. non tamen hac ipsa die vel in se flammam Lucretia cognovit Euriali vel ille Lucretie. Amare se frustra uterque putavit. Ut igitur ceterimonis sacro cesaris capiti paractis modus fuit. et illa domum reversa in Eurialum tota. in Lucretiam totus Eurialus se rebatur. Quis nunc Tisbes et Priami fabularum demiret. inter quos notitia primosque gradus vicinia fecit. quippe domos habuere coniugas. Tempore crevit amor. Ni nusquam se prius viderant nec fama cognouerant. Hic franco. illa etrusca fuit. nec lingue commercium intercessit. sed oculis tantum res acta est cum alter alteri placuisset. Saucia ergo graui cura Lucretia. et igne capta ceco iam se maritatus obliuiscit. Virum odit. et alens vulnerum vulnus. infixos pectori tenet Euriali vultus. nec vllam membris suis quætere prebet. secumque nescio quid obstat. aut ut amplius herere viro nequeat. nil me iuuat eius amplexus nil oblectat oscula. fastidium per haec ingerunt. peregrini semper ante oculos est imago. qui hodie propior erat cesari. Exente concupis e casto pectore flamas si potes infelix. Si possem non essem egra ut sum. Noua me vis inuitam trahit. Alitudo cupio sua det. aliud mens. Scio quod est melius. quod deterius est sequor. O civis egregia ac nobilis. quid tibi cum peregrino est. quod in extraneo veris. Quid namque thalamos alieni concipis orum

bis Si virum vastidis. hec etiam potest dare terra. quod
ames Sed heu mihi. que nam illius est facies qua non moue
at eius forma etas genus virtus Certe mea pectora mouit.
Et nisi ferat opem dispereo. dii meliora dent Vach pro tam
ego castos hymeneos meq; aduene nescio cui credam. q; vbi
abusus me fuerit abeat Virq; sit alter? et me pene relinquat
Sed non is est ei? vultus non ea nobilitas animi videtur nec
gra forme illa est vt timea fraudes et amoris obliuia nri et da
bit ante fide Cur tuta timea Accingar et omnem morem pellam
Ego quoq; ita sum pulchra vt non me minus ille velit. q; ego
ipsum cupia Semp se mihi dabit si semel ad oscula fuerit re
ceptus mea Quot me ambiunt proci. quocunq; pergo Quot ri
uales ante fores excubant meas Dabo amori opera. aut hic
manebit. aut me secum abiturus adducet Ergo ego et matrem et
virum et patriam relinquam Seua est mater. ei meis se infesta gau/
dijs Viro carere q; potiri malo Patria illic est. vbi delectat vt
uere At famam perdam Quid mihi rumores hominum. quos ipsa
non audiam Nihil audeat q; fame minimis studet Vult hoc se
cerunt alie Rapi belea voluit non inuita asportauit paris. qd
diana referat vel medea Nemo errantem arguit q; cum multis er
rat Sic lucretia. nec intra peccata minora incendia nutrebat
Lurialus Medias inter Cesaris curiam et Luriali domum. lu
cretia edes habuit. nec pallacium Lurialus petere poterat. qm
illa exaltis se ostentantem fenestris haberet in oculis Sed eru
buit semp lucretia cum Lurialum vidit que res cesarem dedit amo
ris conscium Nam cum ex sua consuetudine nunc huc nunc equitaret
illuc et hac sepe transiret. animaduertit mutari feminam Luria
li aduentu qui sibi quasi octauiano mecenas astabat Ad quem
sus Luriale siccine vis feminas Mulier illa te ardet. Se
mel tanquam amati inuideret. vbi ad edes lucretie ventum est Lu
riali oculos pilleo coterit Nec videbis inquit quod amas. ego
hoc spectaculo fruar Tu eurialus Quid hoc signum est cesar
Nihil mihi cum illa Sed hoc facere vitandum est. ne circumstantes
in suspitionem adducas Erat eurialo spadix equus ardue cer
uicis. angustiq; capitis. quem et breuis aluus et obesa tergo
ra spectabilem reddebant animoso pectore thoris luxuriante so

nante tuba. stare loco nesciebat Mutabat auribus et collectus
fremens voluit sub auribus ignem Densa iuba. et dextro iacta
ta recubebat in armis Et canens tellure. solido cornu gravi-
ter sonabat ungula Sillis illi fiebat Eurialus visa lucretia.
Quelz dñi sola fuit claudere viam destinasset amori vt tamē illū
aspexit. nec modū flāme. nec sibi ponebat Sz vt siccus ager
qui admissio igne cōburit. si chozi plant altius flāmescit. sic
infelix lucretia exardebat. Ita est sane et sapientibus videt Du-
miles tñi casas inhabitat castitas Solaq; pauperies affe-
ctu sano tenet. et que domo se coercet modico. Dinites edes
nescit pudicia. Quisq; secundis rebus exultat sp̄ insolita appe-
tit. delicatas eligit domos. et penates magnos. Dira fortu-
ne comes libido Intuens igitur Eurialūq; sepe transeuntē lu-
cretia. nec ardore cōpescere potens. diu secū cogitauit. cui se
patefaceret. Nā q̄ tacitū ardet magis vrit. Erat inter viros ser-
uos zofias teutonius senex heroq; fidus cui iam seruierat
diu liberabilis. hūc aggreditur amans plus nationi q̄ hoī cre-
dens Ibat magna procerum stipate caterua per urbem cesariā
q; lucretie domū preteribat Que vbi adesse Eurialū cogno-
uit adesto inquit zofia. paucis te volo. Respice deorsum ex fe-
nestra. vbi nā gentium inuentū ē huic similis vidēs vt oēs cala-
mistrati sūt. electi emittentibus humeris Aspice cesaries et ma-
dido cirro. cōortos crines. Oh quales facies. omnes lectea
colla ferūt Quo sese ore ferūt q̄ forti pectore. Aliud ē hoc ho-
minū genus. quā terra nostra. pducatur. semē hoc deorum est aut
celo missa progenies O si ex his mihi virum fortuna dedisset.
Nisi testes oculi essent. nunq; tibi narranti hec credidissem.
Et si fama fuerit prestare oibus gentibus germanos credo sub-
sectā bozeefore plagam ex frigore magno albedinē mutuari.
Sed nostin tu alios. q̄ plurimos inquit zofias Tū lucretia
Eurialū franconē nosti. Tanq; me aut zofias Cur tamē hoc
rogas Dicā inquit lucretia Scio q̄ in apertum nō ibit Hāc
spem mihi tua bonitas facit Ex his qui cesari astant. nemo
mihi est Eurialo gratior In hunc animum meū cōmota ē. ne
scio quibus aduroz flāmis. Nec illū obliuisci. nec mihi pacem
possum dare. nisi me facio notā Perge oro zofia. cōueni Eu-

nec vltim
rialū dic meipsum amare Nil volo ex te amplius. nec tu fiti/
stra hoc nuncium facies Quid audio. refert zofias Deccine
me flagicia facere. aut cogitare hera. Pro dā ne ego dñm. iā/
q; senex incipiā fallere. qđ iuuenis abhorui Quin poti⁹ cla
ra progenies hui⁹ vrbis extirpa nefanda flāmas e casto pe/
ctore Ne obsequare dire spei. extingue ignē Nō egre amorē
pellit. qui p̄mis obstat insultib; Qui dulce malū blandien
do nutrit. duri et insolentis dñi seruituti se dat nec cū vult
excutere iugū pōt. q; si hoc resciret maritus. Vtu q̄bus te ille
laceraret modis Nullus diu latere pōt amor. Tace inq̄
lucretia Nihil loci terrore est. nihil timer. que non timer mo
ri Quicūq; dederit exitū casus ferā Quo misera pergis zo
fias retulit Domū infamē reddis. solaq; tui generis eris ad/
ultera Tutū esse facinus reris mille circa te oculi sunt. Non
sinet genitri; occultū scelus. nō vir. nō cognati. non ancille.
serui vt taceant. iumēta loquētur. z canes. et postes. et mor/
mora te accusabūt Atq; vt celes oīa qui videt oīa. celare nō
potes deū. Dilce q; pena presens cōscie mentis et animū cul
pa plenib; seq; ipsum timens negata est magnis scelerib; si/
des Cōpescce obsecro impij amoris flāmas expelle facinus
mente casta horridū Detue cōcubitus novos miscere tha
lamis mariti Scio rectū esse qđ dicis retulit lucretia sz fu
roz cogit sequi peiora Scit anim⁹ q̄ntū p̄cipitiū instat. z ru
it Vincit z regnat furor. potēsq; mēte tota dñat amor Stat
sequi qđ regnuz iubet amoris. Nimis beu nimis reluctata
sum frustra. perfer si mei te miseret nunciū. Ingemuit sup
bis zofias perq; has canas senectute comas. fessumq; crini
bus pectus et fida que prebui genera seruitia. precor supple
siste furore. teq; ipsam adiuua. Pars sanitatis ē velle sanari.
Tum lucretia nō omnis ait ingenū reliquit pudor. Pare
bo tibi zofia amorē (qui regi nō vult) Unicū effugiū ē hui⁹
māli morte vt preueniā nefas! Exertit⁹ hac zofias voce mo
derare inquit hera mentis effre ne impetus coberce animos
Nūc vita es digna. quia te nec dignam putas. Decretum
est ait lucretia mori Admissum scelus collatim vxor gladio
vindicauit. ego honestius preueniam morte comitendum.

Demus leti quero. laqueo ferro. precipitio. veneno vindicare
castitatem licet. vnu horu aggrediar No patiar inquit zosi/
as At in cretia Si quis more constituit. phiberi non pot. ait
Porcia Lathonis. mortuo binto cu ferru sibi subtractum
esset carbones ardentis ebibit Si tam proteruus inquit
zossias incubat menti furor tue. vite qz fame cosulendu e Fal
la sepe fama e que mala melior. bono peior non nunqz datur
Temptemus hunc eurialu. z amore opera demus Deus
erit ille labor. tibiqz ni fallor rem cofecta dabo His dictis in
censum animu inflamauit more. spemqz dedit dubie menti
Sed no illi animus erat vt qd dixerat esset facturis. differ
re animu semine querebat. furozqz in munere. vt sepe tps ex
tinguit flamas. z adimit egritudine dies Existimauit zosi/
as falsis gaudijs puella pducere. donec vel cesar abiret. vel
mens illius mutaretur. ne si negasset. alijs nuncius querere
tur aut in se manus mulier iniceret Sepe igit ire atqz redire
se finxit z illum gaudere amore suo z temp9 ydoneu querere.
quo inuicē effari possent dixit Interdum no fuisse loquendi
oportunitate no nunqz se mitti extra urbem studuit. ac in re/
ditum gaudia distulit Sic in dieb multis egroru pavit ani
mu Et neq oia mentiretur. semel tantu adorsus eurialu D
qz dilectus es hic ait Nec illi querenti. quid hoc esset rudit
At eurialus secreto cupidinis arcu percussus. nulla mēbris
quiete dabat Igne furtiuo populare venas qui totas penit9
vorabat medullas No tū zossia nouit nec lucretie missum pu
tauit vt omes minus spei habem9 qz cupiditatis Hic vbi
ardere se vidit. diu prudentia sua miratus e. seqz multotiens
inrepaui Euriale quid sit amoris im periu nostri Longi lu/
ctus. breues risus. parua gaudia. magni metus Semp mo
ritur z nunqz mortuus e qui amat Quid tu bis iugis immi/
sceas iter At cu se frustra. quid tandē ait in cassum miser amo
ri repugno Pū me licebit qd inliu licuit. qd alexandru qd ba
nibalem. viros armatos refero Aspice poeta s. virgilius per
funē tractus ad mediaz turrim pependit. dum se muliercule
sperat vsurum amplexibus Excuset qd poeta vt lapiois vi
te cultorem Quid de phis dicemus disciplinaru magistris.

*Descriptio illi
non videntur*

et artis bene viuendi preceptoribus Aristotelē tanq̄ equū mu-
lier ascendit. freno coercuit. et calcanti pupugit. Dñs equa
potestas est cesaris. Non est verū qđ vulgo dicit. Non bene
p̄ueniūt nec in vna sede morant. maiestas et amor. Quis ma-
ior est amator: q̄ noster cesar. Quotiens hic amoris operā de-
dit: Hercule dicit qui fuit fortissimus et certa deorū soboles
pharetris et leonis spolio positus colū suscepisse passumq; ap-
tari digitis smaragdos. et dare legem rudibus capillis et manu
que clauā gestare solebat p̄perante fuso duxisse fila. Natura
lis est hec passio. Sentit ignes genus aligerū. Nam niger a-
viridi turtur amat que Et varijs albe iūgūtur sepe columbe
Si p̄boz memini q̄ ad phaonē siculuz scribit Sapho. qđ q̄/
drupes referā Nouet p̄ iugio bella iumentū. timidi cerui
p̄lia poscūt. et concepti furois dant signa mugietes. vritur
hircane tigrides Vulnificus aper dentes acuit Peni qua/
ciūt terga leones. cū mouit amor ardet insani ponti belue.
Nihil immune est nil amoris negatū D diū parit cū iussit amor
Iuuenū feroces p̄citat flamas. sensibusq; fessis rursus extin-
ctos reuocat calores. Virginū iugemito ferit igne pecc̄. qđ
ergo nature legibus renitat. Omnia vincit amor et nos ceda-
mus amoris. Hec vbi firmata sunt. lenaz querit. cui cras ad-
nuptā ferēdas p̄mittat. Nilus huic fidus comes erat. barū
rerū callidus magister. Hic puinciā suscipit. mulierculaq; cō-
ducit. cui littere p̄mittūt in hāc sententiā scrip̄e.

Alutarem te Lucretia meis scriptis si qua mihi salu-
tis copia foret. sed omnis tum salutis tum vite spes
mee ex te peridet. Ego te magis q̄ me amo. nec te pu-
to latere meū ardore. Lesi pectoris index tibi esse potuit vul-
tus meus sepe lacrimis madidus. et que videntē te emisi sus-
piria. Fac benigne te precor q̄ me tibi aperio Lepit me des-
cus tuum. vincitq; tenet ecimia qua omnibus p̄stas venusta-
tis gratia. Quid est? amor ante hac nesciui. Tu me cupidi-
nis imperio subieccisti. pugnaui diū fateor violentū vt effu-
gerem dominū. sed vicit meos conatus splendor tuus. vice-
rūt oculos radij quibus es sole potērior. Laptus sum tuus nec
mei amplius p̄pos sus; Tu mihi et cibi et potus sapore abstulisti

B i.

Te dies noctesq; amo. te desidero. te voco. te expecto. te co-
gito. te spero. de te me oblecto. tuus est animus. tecū sum to-
tus. Tu me sola seruare potes. solaq; p̄dere. elige horū alte-
rum. ⁊ quid mētis habeas rescribe. nec durior erga me ꝑbis
esto q̄ fueras oculis. quib; me colligasti. Nō peto rē gran-
dem. vt alloquendi te copiā habeā postulo. hoc totū volunt
littere mee. vt que scribo dicere possum coram te Hoc si das
vino ⁊ felix viao. sin negas extinguit cor meum. quod te ma-
gis q̄ me amat Ego me tibi ⁊ tue ꝑmendo fidei. vale anime
mi. ⁊ vite subsidium mee. Has vbi gemma signas accepit le-
na festino cursu Lucretiam poscit. eaq; sala inuenta. hanc ti-
bi epistolā inquit tota cesaria nobilior ⁊ potētior curia mittit
amator. vtq; sui te miserat magnis precib; rogat. Erat leno-
cinio notata mulier. nec id lucretiam latebat. ꝑmolesteq; tu-
lit nefandam feminā ad se mitti. Atq; in eam versa que te ait
scelestā in hanc domū audacia mittit. que te dementia adire
meā ꝑsentia suavit. Tu nobiliū edes ingredi. tu matronas tē-
rare potentes ⁊ violare audes legitimas faces. vix me conti-
neo q̄n in capillos inuoles tuos Tu mihi des litteras. tu me
alloquaris. tu me respicias. Nisi plus qd̄ me decet attēdere
q̄ qd̄ tibi ꝑuenit efficere hodie ne post has tabellas amato-
rias ferres. J. oculus venefica tuasq; litteras tecuz defer. imo
da potius vt lacere igniq; dedam Arripiensq; papirū in par-
tes diuersas scidit. ⁊ calcata sepe pedib; atq; ꝑputam in ci-
nerē piccit. Ac sic de tesumi supplicium lena deberet igneq; vi-
ta dignior. Sed abi ocius ne te vir inueniat meus. ⁊ quas ti-
bi remisi de te poscat penas Lauetoq; admodū ne ante ꝑspe-
ctū redeas meū. Timuiss; alia mulier. sed hec matronaz no-
rat mores ⁊ intra se inqt. Nūc vis maxime qz te nolle osten-
dis. Voxq; ad illaz Parce inqt dñā. putavi me bene facere
tibiq; placitū iri. Si secus est da veniaz imprudentie mee. si
nō vis redeā parebo. Tu quē despicias amatorem videris
Atq; his dictis e ꝑspectu recessit. Eurlialio aut inuento Re-
spira inquit felix amator. plus amat mulier q̄ amator. s; nūc
nō fuit rescribendi ociū. inueni mestā lucretiā. Et vbi te no-
mino tuasq; litteras dedo. bilare vultū fecit mulierq; papirū

basianit. Ne dubita mox responsum dabitur. Et abiens ve-
tula canit ne amplius inueniret ne p̄ s̄bis referret s̄bera

Lucretia vero postq̄ anus euasit fragmenta p̄quirit ep̄/
stole particulas quasq̄ suo loco reposuit ⁊ lacera verba con-
texuit iāq̄ legibile cyrographū fecerat. Quod postq̄ milies
legit miliesq̄ deosculata. tandēq̄ inuolutū syndone inter p̄/
ciosa iocalia collocauit Et nūc hoc reperens nūc illud s̄bus
maiorē horatim bibebat a morē. Eurialoq̄ rescribere statuit
atq̄ hūc in modū dictatam epistolam misit

Esine sperare quod assequi nō licz Euriale. parce litte-
ris ac nūcijs me vexare Ne me illaruz ex grege credito
que se vendūt. non sum quā putas nec cui submittere lenam
debeas. Quere aliā incestandam. me nullus amor nisi pudī-
cus assequatur. cum alijs vt libet agito Ex me nil postules
teq̄ me indignū scias. Vale Hec epla q̄uis durior euria-
lo visa est ⁊ straria lene dictis. viam tamē ostēdit vltro citro
q̄ litteras missitādi. Hec dubitauit eurialus credere cui fi-
dem lucretia prebuisz. sed angebat quia sermonis ytalici ne-
sciens erat. ideoq̄ feruenti studio curabat ediscere. Et q̄ sedu-
lum faciebat amor breui tēpore doctus euasit. solusq̄ sibi di-
ctauit epistolas que p̄us ab alijs mutuabat quicqd̄ etrusco
sermone scribere oportuit. Respōdit ergo lucretie nil succen-
sendū esse sibi q̄ infamē miserat feminā. cū id se peregrinū la-
teret qui alio vti nūcio non potuerat missionis amorū fuisse
causam. qui nil quereret inhonesti. Credere se fore pudicā ca-
stissimāq̄ atq̄ idcirco maiori dignā amori. insolentem femi-
nā honorisq̄ sui prodigaz nedum se nō diligere sed maximo
odio prosequi. Pudicitia nāq̄ amissa nil esse qd̄ in femina
p̄mendetur. Formā esse delectabile bonum. sed fragile cadu-
cūq̄. et cui nisi pudor assit nihil precij datur. cui pudicitiam
forme adiunxerit eā diuinā esse mulierem. ipsam vtraq̄ do-
te pollutē scire. ac p̄pterea colā se que nihil ab ea peteret li-
bidinosum aut offuturū fame. Optare se tantum alloqui. vt
animū suum qui scriptis plene ostendi nequit verbis aperiat
Cum his litteris munera misit nō solū matena sed etiā p̄cio-
sa oge Ad hec lucretia sic rescripsit. Accepi lras tuas. iāq̄

B ij

nil amplius de lena queroz. q̄ me ames nō magnifacio. quia
nec p̄mius es nec solus quē mea forma deceptorit. Multi et
amauerūt z amant me aliq̄. s̄z vt illozū sic z tuus erit vacu⁹ la
bor. Habere verba tecū nec possum nec volo. Inuenire me
solam nisi fias hyrūdo nō potes. Alte sunt dom⁹ z additus
custodia clausi. Munera tua suscepi. qz oblectauit me opus
illoz. sed ne qd tuū gratis apud me sit neue hoc pign⁹ videat
ur amoris. remitto ad te annulū quē matri mee vir dedit. vt
apud te quasi p̄ciū sit vēditorū iocaliū. nec em̄ minoris est gē
ma eius q̄ munus tuū Vale. *Dis Eureka⁹ replicauit*

Magno mihi gaudio fuit epistola tua que finem querelis
facis de lena. S̄z angit me q̄ amorē participandis meū. nam
et si te plures amāt nulloz tamē ignis p̄paradus meū. At tu
hoc nō credis quia loqui nequeo tecū. id si daref nō me cont
tēneres. O vtinā fieri possem hyrūdo. sed libenti⁹ trāssor/
mari in pulicē vellē. ne mihi fenestrā clauderes At ego nō q̄
nequeas sed nō nolis doleo. nam qd ego nisi animū respitio
Ach mihi Lucretia quid in te nolle En si fieri possis me no
lis alloqui q̄ tuus sum totus. Qui nil magis cupio q̄ tibi ge
rere morē. que si iubes in ignē ire citius obediam q̄ p̄cipias
Vitto obsecro verbū hoc Si nō datur facultas. assit volū
tas tamē. ne me verbis eneca que vitā oculis mihi p̄bes Si
non placet me alloquiū petere. qz non sit impetrādū obseq̄r.
Sed muta sententiā illā que meū laborē vacuū dixisti futu
rū. Absit hec crudelitas. mitior esto amanti tuo. Si p̄gis sic
loqui. fies homicida nec dubita. Facili⁹ tu me p̄bis inte
rimeres q̄ alius quis gladio. desino iam plura p̄scere. vt re
dames tantum postulo. nihil est qd obūcias. nemo potest te
prohibere Dic te me amare z beat⁹ sum. Munuscula mea
quouisinodo apud te sint Statū est illa te aliquādo mei ad
monebūt amoris. Sed parua illa fuerūt z minora sunt que
nūc mitto. tu tamē noli spernere qd amator donat. Datora
indies ex patria debent afferri. cuz adertit ex me recipies. An
nulus tuus nunq̄ ex digito meo recedet. z illum vice tua cre
bris osculis reddam madidum. Vale. dilectum meū z mihi
quod potes solacium dato.

Je cū frequenter replicatū esset in hūc tandem modum
Lucretia dedit epistolam. Vel est tibi curiale morem ge
rere. teq; vt petis amoris mei participem facere Nam id tua
nobilitas meretur ⁊ mores tui deposcunt vt incassum ames
Tacco q̄tum mihi placet forma tua ⁊ plena benignitatis fa
cies. sed mihi nō est vsu te vt diligam. nosco me ipsam. si amā
re incipiā. nec modum nec regulam serua bo. Tu hic diū esse
non potes. nec ego te postq̄ in ludū venerim possem carere.
Tu me nolles abducere. at ego nollem manere. Douēt me
multarū exempla. que per peregrinos amantes deserte sunt.
ne tuum amorem sequar. Jason medeam cuius auxilio vigi
lem interemit draconē. ⁊ vellus aureum asportauit reliquit.
Tradendus erat theseus minor hauro in escam. sed ariadne
fretus consilio euasit. illam tamē desertam apud insulam de
seruit. Quid dido infelix. que profugum recepit eneaz. num
illi peregrinus amor interitum dedit Scio quāti periculi est
amorem extraneū admittere. nec me tantis obijciam discri
minib;. Vos viri solidioris estis animi. furorēq; magis cō
pescitis. Femina vbi furere incipit sola potest morte assequi
in terminū. non amant sed insanit mulieres. Et nisi corre
spondeat amor nil est amante femina terribilius. Postq̄ re
ceptus est ignis nec famā curamus nec vitam vnica remedi
um est si copia sit amati. naz quo magis caremus magis ci
pimus. nec discrimen timemus vllum dum nostri libidini sa
tis fiat. Tibi ergo nupte nobili diuici sultum est amori viā
p̄cludere. ⁊ tuo p̄sertim qui non potest esse diuturnius Ple
vel rodopeia phillis dicar. vel altera sapho. Ideo te oratum
volo ne vltra meum exposcas amorem. et tuum vt paulatim
comprimas extingualq;. naz id est viris q̄ feminis multo fa
cilius. nec tu si me vt dicis amas. id ex me querere debes qd
mihi exatio sit. Pro tuis donis remitto auream crucem mar
garitis ornata. que licet breuis sit. non tamen precio caret
Vale Non tacuit Eurialus his acceptis litteris sed vt
erat notis scriptis incensus calamum suscepit. atq; sub hac
forma dictauit epistolam.

Alucanime mi Lucretia. que me tuis litteris saluū fa /

B iij.

cis. essi nō nil fellis immisceas. sed hoc spero me audito di/
strabes. Venit meas in manus epistola tua clausa et tua gē/
ma signata. hanc et legi sepe. et deosculat⁹ sum sepius. sed hec
aliud suadet q̄ tuus videt̄ animus fuisse. Rogas me ut ama
re desinaquam nō expedit tibi peregrini flammās sedq̄ amo
ris. Et ponis exempla deceptarū matronarū. sed hoc tā or/
nate culteq; scribis ut mirari magis et amare tuū ingenium
debeam q̄ obliuisci. quis est ille qui tūc amare desinat quan
do prudentiorem et sapientiozem anima duertat amicā. Si
meum minuire amorem volebas. non oportuit doctrinā tu
am ostendisse. Nam hoc non est incensum extinguerē. sed ig
nem mariniū ex parua constare fauilla. Ego dum legi magis
exarsi videns forme tue preclare et honestati diuinctā esse do/
ctrinam. verba sunt tamē quib; rogas ut amare desistam. ro
ga montes ut in planū veniant. atq; fontes sua reperant flu
mina. tam posse ego te non amare q̄ suū relinquere p̄heby
cursum. Si possunt carere niuibo sitie montes. aut maria pi
scib; aut feris silue. poterit et obliuisci curialis tui. Non est
pronū viris ut reris Lucretia flāmas extinguerē. nam qd̄ tu
sexui nostro ascribis. pleriq; vestro assignāt. sz uolo hoc cer
tamen nūc aggredi. ad ea me respondere oportet que in ad/
uersum retulisti. Idcirco em̄ nollete inde iamq; respondere
amanti significas. quoniam multas peregrinus amor dece
pit. Exempla q; ponis. sed posse ego plures referre quos se
mine relinquerunt. Troylum sicut nosti Priami filium. Cri
sis decepit. Deiphebum Helena prodidit. Amantes Lirce
suos varijs medicamentis vertebat in sues. atq; in aliarum
terga ferarum. Sed iniquū est ex paucarū psuetudine totū
vulgus censere. nam si sic peregrinus et tu. ppter duos tres ve
malos aut etiam decem viros omnes accusabis horribilq;
et propter totidem feminas cetera omnes erunt odio tibi.
Quin potius alia sumamus exempla qualis amor anthoni
cleopatre q; fuit. et aliorum quos epistole breuitas referri nō
sinit. Sed tu Quidium legisti inuenistiq; post troyam ditū
tam achiuorum plurimos dū remeant peregrinis retentos
amozib; nunq; in patriam reuertisse. Hesperū nanq; amatrī

cibus suis. carereq; potius necessarijs. domo regnis 7 alijs
que sūt in patria cuiq; gratissima voluerūt q̄ amicas relinq̄/
re. Nec te rogo mi lucretia cogites. nō illa que sunt nri amo
ri aduersa. et que pauci fecerūt. Ego ea mente te sequor. vt p
petuo te amem. sumq; ppetuo tuus. Nec tu me pegrinū dixe
ris. magis nanq; ciuis sum q̄ q̄ hic nascit. nam illū casus fe
cit ciuē. me vero electio Nulla mihi patria erit. nisi vbi tu sis
Et q̄zuis aliq̄ cōtingat me hinc abire. redit? tamē festinus
erit. nec ego in teutoniā reuertar. nisi res cōpositurus. ordina
turusq; vt tecū esse q̄zdū possim. facile manēdi apud te repe
rit occasio **D**ulta his in partib; cesaris negocia sunt. nec
mihi cōmitti expediēda curabo **N**unc legatōne fungar. nūc
mun? exercebo. vicariū in strucia cesarē habere oportz. hāc
ego puinciā impetrabo **N**e dubita suauitū meū lucretia. me
um cor. spes mea **S**i viuere absq; corde possū 7 te relinque
re possū **A**ge iam tandē miserere amātis tui. qui tanq; nix
ad solē liquefcit **C**ōsidera meos labores 7 modū iam deniq;
meis martirijs statue. quid me tam diu crucias **V**iror ego
mei. q̄ tot mala perpeti potuerim. qui tot noctes in somnes
duxi. q̄ tot ieiunia toleraui. vide q̄z macer sū q̄z pallidus. par
ua res ē. q̄ spiritū alligatū corpi detinet **S**i tibi aut parentes
aut filios occidisset. nō poteras de me maius q̄z hoc suppli
ciū sumere. si sic me punis qz te amo. qd igitur facies qui ti/
bi dānū dederit aut malū. **A**ch mea lucretia. mea hera. mea
salus. meū refugiu. suscipe me in gratiā **D**emū rescribe me ti
bi carū esse **N**ihil aliud volo liceat me dicere. seruus lucre/
sie sum. **E**t reges 7 cesares amāt seruos vbi fideles nouerint
Nec di; dedignātur reclamare qui amant **V**ale spes mea.
mensq; metus **U**t turris (que fracta interius) inexpugnabi
lis videt̄ exterius. si aries admotus fuerit mox confringit̄ sic
Luriali p̄bis lucretia victa est **P**ostq; em̄ scdilitatē amātis
ap̄ te cognouit. et ipsa dissimulatū patefecit amorē. atq; bis
it̄ **L**eris **L**urialo sic apparuit.

Don possū tibi amplius aduersari. nec te amplius
Luriale mei amoris exptē habere possū. viciisti. iēq;
sum tua **D**e miseram que tuas suscepit litteras. ni/
B iiii

multis exponenda sum periculis. nisi tua me fides et prudentia iuuet. vides ut serues que scripsisti in amore iam tuum venio. si me deseris et crudelis et proditor et omnium pessimus es. Facile est femellam decipere. sed quanto facilius tanto turpius. Adhuc integra est. si putas me deserendam. dicitur antequam magis amor ardeat. Nec incipiamus quod postmodum incepisse peniteat. Omnium rerum respiciendus est finis. Ego ut femina non est parum video. Tu vir es. te mei et tui curam habere oportet. Do me iam tibi. tuamque sequor fidem. Nec tue esse cupio. nisi ut sim perpetuo tua. Vale meum presidium. mecum ductor vite. Post hanc plures epule misse utrimque sunt. nec tam ardentem scripsit Eurialus. quam seruenter Lucretia respondit. vnum iam utriusque desiderium erat sibi convenire. sed arduum ac pene impossibile videbatur omnium oculis Lucretiam observantibus. Que nec sola nunquam egrediebatur. nec nunquam custode carebat. nec tam diligenter bene in nonis custodiunt argus quam mendacius iusserat observari Lucretiam. viciu hoc apud ytalos late patet. feminam suam quasi thesaurum quisquis recludit. meo iudicio minus utiliter. Sunt enim fere eiusmodi mulieres omnes. ut id potissimum cupiant quod maxime denegant. que ubi velis nolunt. ubi nolis cupiunt ultro. De si liberas habent habenas in minus delinquant. Eam tam facile est inuitam custodire mulierem. quam in seruente sole pulicem gregem observasse. nisi valde casta sit mulier frustra maritus nititur apponere seruantem eam. sed quis custodiet ipsos custodes. Laeta est. et ab illis incipit vxor indomitum animal est mulier. nullisque frenis retinendum. Erat Lucretie spurium frater. huic sepe tabellas commiserat Eurialo deferendas hunc enim sui amoris conscium fecerat. Cum hoc igitur convenire Eurialum domi ut clam recipiat. habitabatque hic apud nouercam suam Lucretie matrem. quam Lucretia sepe visitabat. et ab ea sepe visitabatur. nec enim magno intervallo distabant. Ordo ergo ista erat. ut clauso in conclauis Eurialo. postquam mater ecclesiasticas audiret ceremonias exiisset Lucretia supueneret tanquam matrem domi conuentura. qua non inuenta reditum expectaret. interim vero apud Eurialum esset. Post biduum statutus erat terminus at hi dies tanquam anni vili sunt amantibus longi. et

*Unum
italos*

bene inspirantibus hore pducte sunt. male inspirantibus cor/
repte. sed nō arrisit amantiū desiderijs fortuna. presentit nan/
q; insidias mater atq; dies venit egressa domū preuignū ex/
cludit. qui mox eurialo triste nunciū tulit. Cui nō minus q̄
lucresie fuit molestū. que postq̄ detectos agnouit dolos hac
nō successit. alia inquit. aggrediamur via Nec potis erit ma/
ter meis obsistere voluptatibus Pandalus viro affinis erat.
quē iam lucresia fecit archanozū sciū. nec em̄ poterat ignitus
animus quiescere. Significat igit̄ eurialo hunc vt alloquat̄
quia fidus sit et cōueniendi via possit monstrari. At eurialo
nō videbatur tutū illi se credere quē menclao semper herentē
intuebatur. ⁊ subesse fallaciā verebat̄ Inter deliberandū aut̄
iussus est Eurialus romā petere. atq; cū pontifice maria de
coronatione transigere. qui res tum sibi tum amice molestis/
ma fuit. Sed oportebat cesaris imperiū ferre. Iter ergo duo
rū mensū fit Lucresia interim domi manere. fenestras clau/
dere. mestas induere vestes. nusq̄ exire Virari omnes. nec
causam noscere. Sene ipse vidue videbant. et tanq̄ sol dese/
cisset. cuncti se putabant in tenebris agere. Domestici qui eā
sepe incubantē lectulo. et nunq̄ letā videbāt egritudini ipu/
tabant. ⁊ quicq̄ remedioz afferri poterat perquirebant. sed
illa vel nunq̄ risit. vel thalamū egredi voluit. nisi postq̄ redi/
re Eurialū. ⁊ illi cesarē obuiā esse cognouit. Tum em̄ quasi e
gravi somno excitata. lugubri veste posita. e toz namētis redi/
mita prioribus. fenestras apuit. letabundaq; illū expectauit.
Quā vt cesar vidit. ne nega amplius Euriale inquit detecta
est res. Nemo vnq̄ absente te lucresia videre potuit. nūc q̄a
redisti aurozā cernimus. Quis em̄ modus assit amor. regi
nō potest amor. nec abscondi tuissis Jocaris mecū vt soles
cesar. et me in risum ducis Eurialus ait. Ego qd hoc sit non
scio. hinnitus equozū et prolixē barbe strepitus tue illā forsi/
tan excitauit. Atq; sic affatus lucresia furtim asperit. ⁊ ocu/
los cōiecit in oculos. eaq; post reditū prima cōsaluatio fuit.
paucis deinde interiectis diebus. Rufus euriali fedus comes
dum anxius amici cause fauet. tabernā specularus est. que
post menclai domū sita. in lucresie camerā retrosum babe/

bat intuitū Cauponē igit̄ sibi cōsiliat. spectato q̄ loco Eurialū adducit. ⁊ hac inquit ex fenestra alloqui lucretiam poteris. Media inter vtrāq; domū cloaca fuit. nec hōi nec soli accessū. trūq; vlnarū distantia fenestrā lucretie discriminabat hic diu confedit amator. expectans si quis casus lucretiā ostēderet. nec deceptus est. affuit tandē lucretia. cūq; huc atq; illuc respiceret. qd̄ agis ait Eurialus vite rectrix mee. quo tendis lumina meum cor. huc huc dirige oculos presidū meū. Tu? hic Eurialus ē. me me assum. me respice Tu ne hic ades) inquit lucretia) o mi Euriale Jam te alloqui possum. vrinā et amplecti valerē. Ad istud Eurialus. nō magno conatu faciā scalam. huc admouebo. Obsera thalamū amoris nostri gaudia nimis distulimus. Caue mi Euriale si me vis saluam. fenestra hic ad dexterā est. vicinūq; pessim⁹. nec cauponi credendū est. qui parua pecunia et te ⁊ me pderet. sed alia incedemus via. Sat est si hinc sermo in nostro patet accessus nū? dicit lucretia. At mihi inquit Eurialus. mors est hec visio. nisi te semel amplector. mei⁹q; brachijs teneo mediā. Diu et hoc loco tractus ē sermo. missaq; p arundinē sunt munera. Nec Eurialus in donis q̄ lucretia liberalior fuit. Sensit dolos zosias secumq; frustra inquit amantū conatibus obsto. nisi astu puido et hera peribit et dñs infamiam subibit. ex his malis satius est vnum euertere. Amer hera. nihil nocebit si clam sit. Ipsa pre amore ceca est. nec quid agat satis. pspicit. Si nō pōt custodiri pudicitia. satis ē rumorē tollere. ne do/mus infamis fiat. neue paricidiū cōmittat. Adibo et operā prebebo meam. Restiti quo ad ponui. ne cōmitteret nefas. id q; nō licuit. meū est curare ait qd̄ agit occultū sit. et sic agere vt nemo sciat. Cōmune malū libido est. nec hō est quē pestis hec nō agitet. Et ille castior habetur qui cautius agit. Dūq; sic fat lucretiā egressam thalamo videt aggressūq; feminam. Quid iā ē inqt q; nul amoris mihi cōicas. Eurialus tibi nū? hilomin⁹ dilect⁹ ē et me clam amas. Videas cui des fidem. Prim⁹ sapiētie grad⁹ ē nō amare. secūd⁹ vt sic ames ne palam fiat Sola hoc sine internūtio facere nō potes. quāta mihi apud te sit fides. longo iam tpe didicisti. si mihi cōmittere

vis iube mihi maxima cura est ne amor iste detegat & tu pe/
nam lues. & vir omnium Ad hec Lucretia. sic est ut ais sofia in/
quit. & tibi magna habeo fides sed tu visus es nescio quomodo ne/
gligens. et meis aduersus desiderijs Nunc quod sponte te offero
vras obsequijs tuis. nec abs te decipi timebo. tu scis quantum
ardeo dum ferre non possum hanc flammam. iuuua me ut sil esse pos/
sum? Eurialus amore languet et ego morior Nil peius est quam
obstare cupidini nostre. Si semel inuicem conuerimur. spatium
amabimur. & non tectum erit amor. Vade igitur eurialoque via uni-
ca me accedendi dicitur. si ab hinc quadam duo dum rustici frumen-
tum afferunt. vectorisque personam induat. optusque sacco triticum per sca-
las in horreum ferat. tute sis thalamum ad scalas habere hostium
atque omnia Eurialo dicitur. hic diem manebo. & dum erit tempus so-
la in cubili ero Ipse hostium impellat dum solus sit. & ad me in-
grediat. Sofias quamuis arduum facinus esset. maiora ne intus
mala puincia suscepit Eurialoque inuenta cuncta ex ordine nun-
ciat. que ille iudicatis leuia libenter amplectitur. seque impatis ac-
cingit. nec aliud querit quam nimiam moram Quinsensatum pectus a-
matas. o mentem cecam. o animam audacem. corque intrepidum Quid est
ta inuicem. quod tibi non puum videat. Quid tam asperum. quod planum non
estimes Quid tam clausum. quod tibi non sit apertum Tu omne discrimen
puifacio. tu nihil difficile ceses. Inanis est apud te omnis custo-
dia maritorum. nulle te leges tenent. nulli metum. nulli pudori ob-
noxius es Dis labor tibi est ludum? O rerum amor domitor omnium
Tu virum primatem cesari acceptissimum. diuitijs affluentem. etate
maturum imbutum lris prudentia clarum eo pducis. ut posita pur-
pura sacco induat. vultum fuce tegat. seruus ex domino fiat. & qui nu-
tritus in delicijs fuerat. iam humeros in gestandis oneribus ap-
ter seque publicum baiulum mercede locet O rem mirandam penesque
incredibile. virum alioquin consilio grauissimum inter cateruas
vectorum cernere. atque in colluuium illa seceque hominum contubernium
habuisse Quis transformationem querat maiorem Hoc est quod
Duidius methamorphoseos vult dum fieri et hominibus. aut be-
stias scribit aut lapides. aut plantas. hoc eximius poetarum ma-
ro sentit dum circos amatores in terga ferat. & tri carauit. nam ita est
ex amoris flamma sic mens hominis alienat ut par a bestijs disse-

rat Linquens croceū titanis auroza cubile. iam diem referē/
bat optatū moxq; suū rebus colorē appollo reddens. expectā
tem recreat Eurialū. qui tunc se fortunatū. beatūq; censuit.
cū admixtū vilibus seruis noscendū vidit. Pergit igit. ingres
susq; lucreſie domū frumēto se oneravit. positoq; in horreum
tritico vltimus descendentiū fuit. Atq; vt erat pdoctus ho/
stiū maritalis thalami. qđ in medio scalarū clausum videba
tur impellit. seq; intro recipit. et reclusis foribus solā lucreſiā
serico intentā videt. atq; accedēs ppius. salue mi aīce inquit
salue vnicū vite presidū speiq; mee. Plūc te solā offendi. nūc
qđ semper optavi semotis arbitris te amplectar. nullus iam
paries. nulla distantia meis obstat oculis Lucreſia q̄ntis oz
dinē ipsa dedisset. primo cōgressu stupuit. nec Eurialū s; spi
ritum se videre putauit. vt que virū tantū ad ea pericula itu
rum sibi nō suadebat. At vbi inter amplexus et oscula suum
cognouit Eurialū. tu ne hic es paupcule. tu ne hic ades Eu
riale Et rubore per genas fuso. cōplexa est arctius hoīem. et
media fronte cōspicat. moxq; repetens sermonē. Heu quāto
te ait discrimini subiecisti. Quid amplius dicā. iam me tibi
carissimā scio. iam tui amoris feci periculū. sed neq; tu me a
liam inuenies. dū tm̄ fata secudent. et amori nostro p̄sperū
euentū debēt. Dū spiritus hos regat artus. pre te nemo lu
creſie potens erit. Nec maritus quidē. si rite maritū appello
qđ mihi inuīte datus est ⁊ in quē animus nunq; cōsensit me
us Sed age mea voluptas meū deliciū. abijcito saecū hunc
teq; mihi vt es ostende. Exue vectoris spēm hos funes mis
sos face Eurialū me videre concedito. Jā ille despositis for
dibus astro fulgebat ⁊ auro ⁊ amoris in officiū pronus ibat
Lūzosias ante hostiū pulsitans Cauete inquit amātes ne/
scio quid rerū querēs. menelaus buc festinat. tegite furta ve
stra dolisq; virū fallite. nihil ē qđ egredi putetis. Tū lucreſia.
latibulū paruum inquit sub strato est. illic precise res sunt.
Scis qđ tibi scripserim. si te mecū existēte vir aduētaret. in
gredere buc tut? his tenebris eris. neq; te moueris. neq; scre
atū dederis. Anceps qđ agat Eurialus mulieris imperiū
subit. illa foris patefactis ad sericū redit. Tum menelaus ⁊

una bertus affunt. cirographa nōnulla ad rempublicā ptine
tia querituri. Que postq̄ nullis inuenta sunt scrinijs in lati/
bulo nostro inq̄t menela? forſitan erunt. J. lucreſia lumenq̄
affer hic intus querendū eſt. His exterritus curialus vocibꝫ
eranguis fit. iamq̄ lucreſiam odiſſe incipit. Atq̄ intra ſe heu
me fatū inquit. quis me huc venire ꝑpuliſi niſi leuitas mea
nūc deprehendus ſum. nūc infamis fio. nūc ceſaris gratiā ꝑ/
do. quid gratiam vtinam inde vita ſuperſit. quis me hinc vi
nū eripiet. emori certum eſt. O me vanū ꝛ ſultorum omnīꝫ
ſtuliſſimū in hanc centinaz volens cecidi. quid amoris
gaudia ſi tanti emūtur. breuis eſt illa voluptas. dolozes lon
giſſimi. O ſi nos hoc pro regno celozū ſubiremus. Mira eſt
hominū inſcitia. labores breues nolimus pro lōgiſſimis to
lerare gaudijs. Amoris cauſa cuius leſitia fumo ꝑparari po
teſt. infinitis nos obiectamus anguſtijs. Ecce meipſum. iaz
ego exemplum. iam fabula omnīꝫ ero. nec qui ex exitu pate/
at ſcio. hinc ſi me deozꝫ quiſpiam traxerit nuſq̄ me ruruſus
labor illaqueabit. O deus eripe me hinc. parce inuēturi mee
Foli meas inter ignozātijs. reſerua me vt hozū delictozū
penitentiā agā. Nō me amauit lucreſia. ſed quaſi ceruū in caſ/
ſes voluit deprehendere. Ecce venit dies meꝫ. nemo me ad
iuuare poteſt niſi tu deus meus. Audierā ego ſepe mulierꝫ
fallacias. nec declinare ſciui. At ſi nūc euāſero nulla me vn/
q̄ mulieris techna deludet. Sed ne lucreſia minoribꝫ vr
gebatur moleſtijs. que nō ſolū ſue ſed amātis quoq̄ ſaluti tū
mebat. At vt eſt in periculis ſubitanēis mulierū q̄ virozum
promptius ingenīꝫ excogitato remedio. Age inquit vir. Li
ſtella illic ſuper fenestra eſt vbi te memini monimēta nōnl/
la recōdiſſe. videamus an illic cirographa ſunt reclusa. ſubi/
toq̄ incurrens tanq̄ vellet aperire ciſtellam. latenter illā de/
oſum impulit. et quaſi caſu cecidiſſet. proch mi vir ait ad/
eſto ne quid damni ſentiamus. Liſtella ex fenestra decidit ꝑ/
ge ocīꝫ ne iocalia vel ſcripture diſpereant. ite ite ambo qd
ſtatis. Ego hinc ne quis furtum faciat oculis ſeruabo. *U.*
de audaciā mulieris nūc ꝛ feminis credito. Nemo tam ocu
latus eſt vt falli nō poſſit. *J.* dymtaxat non fuit illuſus que
E i

coniūg fallere non tentauit. Plus fortuna q̄ ingenio sumus
felices. Notus hoc facto Venclaus Berrusq; vna repen-
te in viculum se precipitant. Domus etrusco more altior su-
it multiq; gradus descēdēdi erant. Hinc datur est Euriālo
spacium mutandi locū. qui ex monitu Lucreſie in nonas la-
tebras se recepit Illi collectis iocalib; atq; scripturis. quia ci-
rographa (que queſierant) non reperierunt ad ſcrinia iuxta
que latuerat Euriālus tranſeunt. ibiq; voti compotes facti
conſalutata Lucreſia reſceſſerunt. Illa abducto forib; peſſu-
lo exi mi Euriāle exi mi anime inquit veni gaudiorum ſum /
ma meorum. veni ſons delectationū. mearum. ſcaturigo leti-
tie. fauum mellis. Veni dulcedo incorporalis mea. iam tuta
ſunt omnia. iam noſtris ſermonib; liber campus patet. Jaz
locus eſt amplexib; tutus. Aduerſari oculis noſtris fortuna
voluit. ſed aſpiciūt dū noſtrum amorem. nec tam ſidos amā-
tes deſerere voluerunt. Veni iā meas in vlna ſ. nil eſt quod
amplius vereare meū liliū roſarumq; cumulus Quid ſtas
quid times. tua hic ſum Lucreſia. quid conctaris Lucreſiā
amplexari. Euriālus victandem formidine poſita ſeſe reci-
pit. complexuſq; mulierem. Nunquid me inquit tantus in-
uaſit timor. Sed digna tu eſ cuius cauſa talia tollerentur.
Acc iſte oſcula ⁊ tam dulces amplexus obuēnire cupiā gra-
tis debent. nec ego (vt verum fatear) ſatis emi tantuſq; bonuſq;
Si poſt mortē rursus viuere poſſem teq; perſui. emori mi-
lies velleſ; ſi hoc precio tui poſſent amplexus coemi. O mea
felicitas. o mea beatitudo. Viſum video. an ita eſt. Teneo
te an ſomniſ illudoz vanis. Tu certe hic eſ. ego te habeo.
Erat lucreſia leui veſtita palla. que membris abſq; ruga be-
rebat. nec vel pectus vel culnes mentiebatur. vt erant artus
ſic ſe oſtentabant Hule candoz niualis. oculoꝝ lumen tan-
q̄ ſolis inbar. intuitus letus. facies alacris. gene veluti lilia
purpureis immixta roſis Riſus in ore ſuauis atq; modeſt⁹
Pectus am plum papille quaſi duo punica poma ex vitroſq;
latere tum eſcebant. pruritu quoq; palpitan tes mouebant
Non potuit Euriālus vltra ſtimulum cohibere. ſed oblit⁹
timoris: modeſtiam quoq; ab ſe repulit. agraſſuſq; feminā

al. cyrena
ma minima
cat

tam inquit fructū sumamus amoris Rem verbis ingerebat
Obstabat mulier curamq; sibi honestatis ⁊ fame esse dice
bant. nec aliud eius amoris q̄s verba ⁊ oscula poscere Ad
que subridens Eurialus Aut scitū est inquit me huc venisse
aut nescitū. Si scitam nemo est que non cetera suspicetur.
Sin vero nescitū. ⁊ hoc quoq; sciet nullus. Hoc pignus
amoris est moriar priusq; hoc careaz. Ach scelus est inquit
Lucretia. Scelus est inquit Eurialus bonis nō vti cū pos
sis. An ego occasione mibi concessam tum quesitā. tum op
tatam mitterem. Acceptaq; mulieris veste. pugnātem que
vincere nolebat. ab negotio vicit. Nec veneris hoc facietatē
vt Damonī cognita Tamer peperit. sed maiorē sitim excita
uit amoris. Demor tamen discriminis Eurialus postq; vi
ni cibiq; paulisp; hausit repugnāte lucretia recessit. Nec sini
stre quispiā suspicatus est q; vn? ex baiulis putaret.

Sequit̄ epistola bona ⁊ pulcra.

On cogitabā ad veterū scripta quā amoris ex venere
vulcanosq; natū puerū cecū alatum sagittā in manib;
habentē dicūt Quib; vires ac mulieres feriens ar
dorē dilectionis infunderet. quem Quidius in te arte cupi
dinem appellat. de quo apud virgiliū legimus. Nūscio qd
sit amor duris in corib; illum. Ismarus aut rodope aut ex
tremi garanātes. nec generis puerozū nec sanguinis edunt
Sed error hic mortalis populis fuit qui verū attingere non
potuit amor. vt in tragedijs inquit seneca. Nihil aliud est ni
si vis quedā magna mentis. blandusq; animi calor. inuenta
gignitur luxu ocio ⁊ inter leta fortune. bona nūritur vt Qui
dus in primo de remedio amoris docet Ocia si tollas pere
re cupidinis arcus Hic mentem hominis eripit. iudiciū om
ne peruertit. sensuz ebetat. animū extinguit. bec in mente nō
habui. Quoniam qui mulierez diligit non in se sed in illa vi
uit Quid igitur peius est q̄s vinentem non viuere. sensum ha
berentem non sentire. q̄s oculis predictum non videre. equidē q̄
amat in aliuz mutat virum. Nec loquitur qui facit que ante
solebat. Hinc permemo apud therēciū. Dū boni qd hoc mor
L ij.